

Monumentnummer*: 502224

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 november 1996
Kadaster deel/nr: 82644/1

<i>Woonplaats*</i>		<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>		
Surhuizum		Achtkarspelen		Fryslân		
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
It Langpaed	1		9283 TD	Surhuizum		
<i>Kadastrale gemeente*</i>		<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>	
Surhuizum		D			69	

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

In opdracht van de kerkvoogden van de Hervormde kerk van Surhuizum ontwierp de architect J.C. Velding in 1928 een rechthoekig VERENIGINGSGEBOUW aan het zandpad ten zuiden van de kerk. Het werd in 1929 gebouwd. Hierin waren ondergebracht een vergaderlokaal en een bestuurskamer, gescheiden door een paneelwand. De entree is gesitueerd in het torenachtig bouwlichaam met een plat afgedekte (luid-) zolder, waarop tot ca. 1954-56 een met lood beklede koepel stond. De bouwtrant van het gebouw is geïnspireerd op de Amsterdamse School, hetgeen met name tot uiting komt in details van het metselwerk en de parabolische boog van de toegang tot het voorportaal.

Omschrijving

Het gebouw op rechthoekig grondplan bestaat uit een bouwlaag met hoge kap. Het pand is opgetrokken in roodbruine handvorm bakstenen op een trasraam van donkerbruine handvorm bakstenen in kettingverband (Noors verband), met diepe lintvoeg en platvolle stootvoeg. De gevel wordt afgesloten door een rand strekken; het metselwerk in de geveltop is in visgraatmotief. Daar waar het torenlichaam de gevellijst doorsnijdt dient de streklaag als band rondom het torenlichaam, juist onder de vierkante galmopeningen. De zijkanten van de voor- en achtergevel zijn als steunberen uit het lood en zich verjongend opgemetseld. Het zadeldak is belegd met zwart geglazuurde Holl. pannen. De goot rust op een uitkragend gemetselde gootlijst. De hiërarchie van de lichtopeningen is van onder naar boven: vensters, lichtspleten, luchtopening. Aan de noordzijde zijn drie vernieuwde smalle H-

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vensters; de westgevel bevat drie vernieuwde enkelruits vensters met zij- en bovenlichtstroken; aan de oostzijde resteert nog een klein venster. In de topgevel van de noord- en zuidgevel zijn drie smalle glasstroken in het metselwerk opgenomen als lichtopeningen voor de zolder; dergelijke lichtstroken zijn op dezelfde hoogte in de toren aangebracht. De hoogte van de zeven vierkante galmopeningen in de toren correspondeert met de lichtspleten met horizontale schuin neergeklapte latjes in de geveltop aan voor- en achterzijde. Een parabolische boog met een gemetselde getrapte omlijsting verleent toegang tot het voorportaal in het torenlichaam. In de linkermuur zit een gedenksteen gemetseld met het opschrift: GEBOUWD 1929 / KERKVOOGDEN / J. BUMA / C. SCHUURMAN / M. POSTHUMUS / Ds. A. STEENBEEK //. De zwarte, opgeklampte toegangsdeur is voorzien van oorspronkelijk hang en sluitwerk. Inpandig is de gang gewijzigd in 1956 en later vanwege de aanbouwingen; de lambrizingen van de beide zalen is aanwezig, met dien verstande dat de tussenwand thans scharnierend wegklapbaar is.

Waardering

Het in 1929 gebouwde verenigingslokaal van de Hervormde kerk te Surhuizum is van cultuurhistorisch en architectonisch belang:

- vanwege de betekenis voor de cultureel-geestelijke ontwikkeling in Surhuizum,
- vanwege de opmerkelijke bouwtrant, met elementen ontleend aan de Amsterdamse School,
- vanwege de redelijke mate van architectonische gaafheid.

Hoofdcategorie

Sport, recreatie, vereniging en horeca

Subcategorie

Vergadering en vereniging

Functie

Verenigingsgebouw